

Skolelederforbundet

Til
Utdanningsdirektoratet

Vår referanse: Trygve Beyer-Olsen
Vår dato: 21. februar 2023

Svar på høringsnotat: forslag til ny bestemmelse om krav til styrer i forskrift om pedagogisk bemanning og dispensasjon i barnehager.

Innledning

Høringen omhandler forslag til ny bestemmelse om krav til styrer i forskrift om pedagogisk bemanning og disposisjon i barnehager. Denne presiserer hovedregelen og når det kan gjøres unntak fra kravet om at hver barnehage skal ha en styrer. Formålet er å gjøre regelen om krav til styrer (daglig leder) og styrers tilstedeværelse i barnehagen tydeligere.

Bakgrunnen er innspill til endring i barnehageloven, regjeringen fikk i oppdrag av Stortinget om å gjennomgå regelverket for krav til stedlig leder i barnehager, og tilse at unntaksbestemmelsen er slik at den ikke benyttes til å redusere kostnader i barnehagesektoren.

Høringen viser til departementets uttalelse fra 2019: «det ses som uheldig at unntaket fra hovedregelen bare fremgår av merknaden til bestemmelsen og ikke av lov eller forskrift. Dette gjør at regelverket blir mindre tilgjengelig for barnehagene».

Skolelederforbundet har følgende overordnede bemerkning:

Skolelederforbundet støtter at unntak fra hovedregelverket inngår som lov/forskrift, og ikke bare som merknad til bestemmelsen. Vi er enige i at en merknad kan føre til at regelverket blir mindre tilgjengelig for barnehagene. Gjennom å fastsette en ny bestemmelse i forskrift om pedagogisk bemanning og dispensasjon i barnehager, støtter Skolelederforbundet antakelsen om at det vil bli tydeligere når det kan gjøres unntak fra kravet om at hver barnehage skal ha en styrer.

Skolelederforbundet mener det er positivt at formålet med endringen er å sikre tilstedeværelse av styrer i barnehagen. Rammeplanen for barnehagen er tydelig når det gjelder styrers sitt ansvar, og forskning viser hvilken viktig betydning styrer har for kvalitet i barnehagen. Det er ikke tvil om at styrer må være til stede i barnehagen for at denne svært viktige jobben skal kunne utføres på en god måte.

I høringen vises det til at styrers stilling vil avhenge av barnehagens størrelse, og at barnehager av en viss størrelse bør ha en styrerstilling tilsvarende full stilling. Skolelederforbundet mener at det bør tilstrebes at alle barnehager har en full stilling som styrer, og at den ikke skal kombineres med pedagogisk lederstilling. Styrer skal altså ikke gå inn som en del av pedagogisk norm. Som det påpekes i høringen har Skolelederforbundet også tidligere uttalt i høring at det i forskriften bør stilles konkrete krav til stillingsbrøk. I denne høringen presiseres at lederressurs utover normen bør knyttes opp mot antall årsverk. Det støttes, og Skolelederforbundet ser det som positivt at flere store barnehager kan utvikle solide lederteam innad i barnehagen der flere har styrerressurs eller andre lederstillinger (slik som skoler har).

Skolelederforbundet mener at det er svært uheldig med unntak fra bestemmelsen. Unntaksbestemmelse bør derfor ha så strenge krav at det skal mye til for å få innvilget dette. All forskning viser hvor viktig det er med tilstedeværende styrer, og at det er en styrer på hvert hus. Med samordning av styrerressurs vil det være vanskelig å oppfylle det positive med en styrer på hvert hus som er til stede sammen med de ansatte.

Utdanningsdirektoratets vurderinger og forslag

4.1 Hver barnehage skal ha en styrer

Skolelederforbundet støtter forslaget om å presisere kravet til styrerens fysiske tilstedeværelse i barnehagen. Imidlertid mener vi at det videre bør stå: Barnehageeier *skal sørge* for at det er styrerressurs i full stilling i alle barnehager (ikke *tilstrebe* slik det står nå). Forbundet mener også at det kan stå i forskriften at styrerressursen ikke skal samordnes for å redusere kostnader (ikke *ønskelig* slik det står nå). I selve forslaget til bestemmelsen står det nå: det *forutsettes* Det støttes.

4.2 Samordning av styrerressursen

Skolelederforbundet mener at det ikke er hensiktsmessig å samordne styrerressurs. Hvis det likevel skal være mulig å gjøre dette, har vi følgende vurderinger:

4.2.1 Vilkår for samordning

Skolelederforbundet mener det må komme svært tydelig frem at dette må være unntakstilfeller, og at det må være sterke faglige argumenter for å innføre en slik samordning. Flere bydeler i Oslo har hatt erfaring med lignende ordninger (en styrer/enhetsleder hadde ansvar for flere barnehager, mens det var tilsatt en fagleder i hver barnehage. Disse fagledere hadde ansvar for noen faglige områder for flere barnehager. De fleste har nå gått bort fra denne organiseringen fordi den fungerte svært dårlig og det var stor misnøye i personale.

4.2.2 Samordning av styrerressursen må ikke føre til reduksjon av styrerressursen for den enkelte barnehage

Dette punktet støttes og er viktig.

4.2.3 Mål om at ordningen må være et gode for barnehagen, og ikke gå på bekostning av barna

Det støttes at det er klare føringer på dette, og at det ikke skal innebære at eier eller myndighet får reduserte kostnader knyttet til innsyn, kontroll og ledelse. Målformuleringen her er imidlertid vag, og vi være avhengig av bruk av skjønn. Det er uheldig.

4.2.4 Det skal være hensiktsmessig avstand mellom barnehagene

Skolelederforbundet støtter at dette er et krav, men også her åpnes det for ulike vurderinger om hva som er hensiktsmessig. Et alternativ er å sette inn krav om at det skal være gåavstand.

4.2.5 Styrerteam har daglig kontakt og oppfølging av hver barnehage, ved fysisk tilstedeværelse i barnehagen.

Samordning kan ha som konsekvens at ulike styrere er til stede i løpet av uken i barnehagen. Dette kan føre til tilstedeværelse av styrer, men av ulike personer. Styrer følger da ikke opp sitt eget personalet hver dag. Det kan gjøre pedagogisk ledelse vanskelig, og vil dermed ikke være et gode. Skolelederforbundet mener det må være en forutsetning også i samordning at hver barnehage har «sin» styrer som har et spesielt ansvar for den barnehagen og stort sett til stede i denne. Styreren skal ha sitt kontor i denne barnehagen.

4.2.6 Styrer ivaretar de oppgavene som er tillagt stillingen i forskrift om rammeplan

Dette punktet understreker betydningen av tilstedeværelse. Således viser den til at unntak ikke er ønskelig.

6. Forslag til endringer i forskrift om pedagogisk bemanning

§4. Krav til styrer

Første ledd: Hver barnehage skal ha en styrer

Paragrafens første ledd støttes når det gjelder formulering og innhold.

Andre ledd: Samordning

I andre ledd oppsummeres punktene 4.2.1-4.2.6. Her viser vi til innspillene over.

Tredje ledd: Det åpnes for at skole og barnehage kan samarbeide om styrer- og lederressurs.

Skolelederforbundet mener at det ikke bør oppnås for et slik unntak. Med en slik åpning kan vi få et samarbeid med skolen der styrer ikke er leder av barnehagen.

Ang. styrerbegrepet og styrer som leder av barnehagen

Skolelederforbundet ønsker at Kunnskapsdepartementet skal starte en prosess for å se på mulige endringer i begrepet *styrer*. Vi mener at styrerbegrepet er utdatert. Barnehager skal som alle andre offentlige institusjoner ledes, ikke styres. Dessuten mener vi det er formålstjenlig med en enhetlig betegnelse for ledere i hele opplæringsløpet, fra barnehage og ut videregående skole. Skolelederforbundet vil sende departementet et eget notat om dette, og ønsker et samarbeid for i første omgang å problematisere begrepsbruken.

Med vennlig hilsen,

Stig Johannessen /s/
Forbundsleder